

Motion till riksdagen

1988/89:Fi714

av Marianne Stålberg (s)

Systemet med treåriga budgetramar m.m.

I årets budgetproposition föreslår regeringen bl.a. att ett nytt system med treåriga budgetramar införs successivt för statliga verk och myndigheter. Införandet skall ske i olika etapper under en treårsperiod.

Regeringen redovisar i finansplanen att det är nödvändigt att inom den närmaste framtiden ägna stor uppmärksamhet åt frågor om den offentliga sektorns framtida roll och utveckling. I samband med det fortsatta arbetet med båda dessa uppgifter vill jag fästa regeringens uppmärksamhet på några angelägna frågor ur socialförsäkringens perspektiv.

Fr.o.m. budgetåret 1982/83 tillämpas ett nytt system för anslagsstyrning av försäkringskassornas förvaltningsutgifter. Beslutet fattades av riksdagen i april 1981 och föregicks av ett betänkande från kommittén för översyn av riks-försäkringsverkets organisation m.m. Anslaget för försäkringskassornas förvaltningsutgifter kom härigenom att i princip behandlas enligt samma teknik som gäller för övriga anslag på statsbudgeten. På några viktiga punkter skiljer sig dock budgetsystemet för kassorna från den traditionella budgettekniken.

Anslaget till försäkringskassornas förvaltningsutgifter har formen av en totalram för de 26 kassornas sammanlagda förvaltningskostnader och har karaktären av förslagsanslag.

Beräkningen av totalramen görs av riks-försäkringsverket efter samråd med Försäkringskassoförbundet och bygger dels på uppgifter från försäkringskassornas s.k. arbetsredovisningssystem, dels på en bedömning av uppgifter som hämtas in från kassorna. Riks-försäkringsverket ger in sin anslagsframställning till regeringen och fördelar, sedan statsmakterna fastställt anslaget och efter samråd med Försäkringskassoförbundet, medlen mellan kassorna efter vissa schablonberäkningar och underlag från kassorna. Genom en sådan uppläggning har det skapats förutsättningar för en budgetprövning, som bygger på verksamhetsvolym och andra verksamhetsförutsättningar för försäkringskassorna. Ett sådant budgetsystem ger möjlighet till en anpassning av resurserna till verksamheten på ett helt annat sätt än en traditionell skönmässig budgetprövning. Det skapar också möjligheter till att samtidigt utveckla en klarare mål- och ramstyrning av administrationen.

Emellertid har budgetsystemet för kassorna inte kunnat utvecklas helt i enlighet med de grundtankar som fanns i det betänkande som omnämnts ovan. En orsak till detta är svårigheten att utveckla system som på ett acceptabelt sätt ger information om kassornas totala verksamhetsvolym.

Enligt den information som jag inhämtat pågår dock för närvarande ett omfattande arbete med att aktualisera och bredda försäkringskassornas arbetsredovisningssystem, vilket är grunden i underlaget för beräkning och fördelning av försäkringskassornas resurser.

Jag finner det mycket angeläget att regeringen i sitt arbete med utvecklingen av det statliga budgetsystelet särskilt beaktar de förhållanden som gäller för försäkringskassorna och som jag har beskrivit i föreliggande motion.

Genom sin organisation, där beslut fattas under stor medverkan av lokala och regionala förtroendevalda, och sin ställning som självständiga offentlig-rättsliga organ är försäkringskassorna en unik företeelse inom svensk förvaltning. Denna tillgång bör enligt min uppfattning kunna tas till vara vid regeringens fortsatta arbete med förnyelse och utveckling av den offentliga sektorn. Som exempel kan det vara lämpligt att utnyttja försäkringskassorna för olika former av försöksverksamhet med samordning mellan olika samhällssektorer.

Hemställen

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att hänsyn skall tas till försäkringskassornas särskilda förutsättningar vid övergången till ett nytt treårigt budgetsystem,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att försäkringskassorna bör kunna medverka i försöksverksamhet med nya former för samarbete m.m. inom den offentliga sektorn.

Stockholm den 24 januari 1989

Marianne Ståhlberg (s)